

VZW KHLeuven: Jaarrekening 2012

15/4/2012/ Heverlee

AAN // Raad van Bestuur UC Leuven Limburg

VAN // FINANCIËLE DIENST KHLEUVEN

INHOUDSOPGAVE

CIJFERS

BALANS 31/12/2012 in vergelijking met 31/12/2011 (p.1-4)

BALANS 31/12/2012 in vergelijking met de begroting 2012 (p.5-8)

RESULTATENREKENING 31/12/2012 in vergelijking met 31/12/2011 (p.9-10)

RESULTATENREKENING 31/12/2012 in vergelijking met de begroting 2012 (p.11-12)

CASH FLOW 2012 (p.13-14)

FINANCIËLE RATIO's (p.15-17)

PERSONEELSRATIO's (p.18-19)

TOELICHTING

1.	Een commentaar bij de jaarrekening	20
1.1	De balans	20
1.2	De resultatenrekening	21
2.	Een verantwoording van het financieel beheer	24
2.1	Een toelichting bij de variantieanalyses	24
2.2	Een commentaar op de ratioanalyse	30
2.3	Een commentaar op het investerings- en financieringsbeleid van 2012.....	31
2.4	De evolutie van de thesauriepositie	32
2.5	De financiële weerslag van belangrijke projecten en activiteiten in 2012	33
3.	Bijzondere gebeurtenissen na de balansdatum	33
4.	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.....	33
5.	Conclusie.....	33

1. Een commentaar bij de jaarrekening

1.1 De balans

Het **balanstotaal** van KHLeuven bedraagt per einde 2012 **61.145.829** euro.

1.1.1 Activa

Per einde 2012 bedraagt de netto boekwaarde van de **vaste activa** 39,6 mio euro. Er werd in 2012 voor 1,7 mio euro geïnvesteerd. Zie punt 2.3 voor een toelichting bij het investeringsbeleid.

De **vorderingen op ten hoogste één jaar** bedragen 6,9 mio euro en bestaan voor het grootste gedeelte (4,4 mio euro) uit vorderingen ten aanzien van de overheid. Het betreft enerzijds de overboeking van de historische loonmassa vanuit de overlopende rekeningen waarbij tot uiting wordt gebracht dat er een vordering ten aanzien van de overheid is van de lonen van december die pas begin januari van het volgende jaar betaald worden. KHLeuven heeft ten aanzien van de overheid ook nog een vordering voor de loonkosten van de medewerkers die we vanuit het HIRL overgenomen hebben (250.000 euro) en de werkmiddelen van kwartaal 4. Er zijn nog te ontvangen projectgelden van lopende projecten voor 1 mio euro en een bedrag van 247.000 euro aan te ontvangen defiscaliseringsmiddelen.

De **liquiditeitspositie** van de KHLeuven is gunstig. Per einde 2012 is er een financiële reserve op bankrekeningen en beleggingen voor 14,4 mio euro. Hiervan is 2,5 mio euro te reserveren voor toekomstige projectwerking.

De **over te dragen kosten** naar 2012 bedragen 200.000 euro en bestaan enerzijds uit over te dragen kosten voor kosten met betrekking tot boekjaar 2013 en anderzijds uit verkregen intresten met betrekking tot boekjaar 2012. Bij de over te dragen kosten betreft het voornamelijk ICT licenties die voor een academiejaar worden afgesloten en betaald.

1.1.2 Passiva

Het **eigen vermogen** van KHLeuven bedraagt per 31/12/2012 36,3 mio euro.

Hiervan bestaat 5,2 mio uit de fondsen van de organisatie.

De bestemde fondsen bedragen 1.967.000 en bestaan voor 1.715.876 euro uit fondsen voor projectwerking. Het gaat over nog te besteden PWO middelen en eigen middelen in volgende boekjaren. De overige 250.000 euro zijn middelen die einde 2012 zijn overgedragen vanuit de randvzw KHO Echo en dienen ter ondersteuning van het departement Echo. De middelen van KHL Lerarenopleiding zijn begin 2013 overgedragen. Deze vzw zal ontbonden worden in de loop van 2013.

De overgedragen overschotten van vorige boekjaren. Deze vormen per einde 2012 21,7 mio euro.

De investeringssubsidies bedragen 7,3 mio euro. In 2012 werden er voor 891.253 euro collegemiddelen opgenomen. Deze worden in resultaat genomen a rato van de afschrijvingen en de inresultaatname van kapitaal en intrestsubsidies ter financiering van de leningslasten. De vroegere investeringssubsidies (Agion 60%) werden aangevraagd voor de bouw van campus Hertogstraat en de sporthal.

De **voorzieningen** bedragen 112.000 euro en bestaan uit voorzieningen voor brugpensioenen, groot onderhoud, loonregularisaties en betwistingen. Het bedrag voor groot onderhoud betreft enkel een herstelling van de fitnessvloer in de sporthal waar in 2012 van de verzekeringsmaatschappij compensatie voor ontvangen werd.

De schulden op meer dan één jaar omvatten het bedrag aan leningen dat in de komende jaren moet afgelost worden. Het gaat hier over de leningen die zijn opgenomen voor de bouw van de nieuwbouw van SSH, de aankoop van Campus Clenardus en de financiering van de bouwprojecten campus Hertogstraat en nieuwbouw G&T. Binnen de **schulden op ten hoogste één jaar** vinden we het gedeelte van deze leningen dat in 2013 zal terugbetaald worden. In totaal is er per einde 2012 nog een af te lossen kapitaal van 12,7 mio euro.

Bij de handelsschulden vinden we enerzijds de uitstaande schulden ten aanzien van leveranciers voor 1,2 mio, anderzijds ook een bedrag aan terug te betalen studiegelden van 200.000. Dit bedrag is een simulatie van het bedrag dat per 15 maart berekend wordt. Het gaat hier voornamelijk over een teruggave van studiegeld aan studenten die bij de start van het academiejaar het volledige studiegeld betaalden, maar in realiteit minder dan 53 studiepunten opnemen en hierdoor een gedeelte van hun studiegeld terugbetaald krijgen.

Bij de vooruitbetalingen op bestellingen (46 rek) vinden we een groot bedrag van 3,1 mio euro bestaande enerzijds uit 360.000 euro aan voorschotten ontvangen van studenten waar tegenover in 2013 nog kosten en afrekeningen zullen staan. Het grootste bedrag betreft echter de overdracht van de projectmiddelen naar volgend boekjaar voor 2,7 mio euro. Om te vermijden dat de volledige opbrengst ook in het resultaat van het opstartende boekjaar van een project wordt opgenomen, wordt er via de passiefzijde van de balans (46-rekeningen) een overdracht gedaan naar het volgende boekjaar (matching principe) van de nog niet besteedde middelen. Deze matching van opbrengsten en kosten wordt ook toegepast op de projecten gefinancierd met defiscaliseringsmiddelen.

Binnen de schulden op ten hoogste één jaar vinden we ook nog de schulden met betrekking tot bezoldigingen en belastingen en de andere schulden.

Binnen de andere schulden zien we 417.000 euro aan door te storten subsidies aan projectpartners en uit te betalen subsidies met betrekking tot internationale beurzen.

De **overlopende rekeningen passief** bedragen 2,6 mio euro en bestaan 2,5 mio euro uit over te dragen studiegelden, zijnde 8/12e van de studiegelden van het academiejaar 2012-2013.

1.2 De resultatenrekening

1.2.1 De bedrijfsopbrengsten

De bedrijfsopbrengsten bedragen 41.180.209 euro en bestaan uit de omzet, subsidies en andere bedrijfsopbrengsten.

De **totale omzet** bedraagt 37.712.133 euro en bestaat uit

- *Werkingsuitkeringen*: 31.319.205 euro (83,05%)

De effectieve werkingsmiddelen bedragen voor 2012 30.104.755 euro. Hierbij komt er nog een bedrag voor de medewerkers van HIRL die we hebben overgenomen van 258.739 euro en een bedrag voor de uitvoering van cao III van 9.323 euro.

Het aanmoedigingsfonds bedraagt voor het boekjaar 2012 209.565 euro. Voor hetzelfde bedrag dient er bovendien een cofinanciering te gebeuren. De middelen worden binnen KHLeuven gebruikt voor de uitbouw en coördinatie van gelijke kansen en diversiteit en studie en studentenbegeleiding. Er werden ook enkele diversiteitsprojecten uitgevoerd, taalbegeleiding georganiseerd en er wordt ondersteuning geboden bij pedagogische hulp.

De middelen voor de geïntegreerde lerarenopleiding bedragen 108.125 euro. Het betreft de middelen voor de voor de lerarenopleiding secundair onderwijs (van 3 naar 2).

De compensatie voor de stijging van het vakantiegeld naar aanleiding van de uitvoering van CAO II bedraagt 607.844 euro. Dit bedrag bereikte in 2011 zijn plafond.

De uitkering bevallingsverloven bedraagt 19.140 euro.

Bij de overige werkingsuitkeringen vinden we voornamelijk een terugvordering met betrekking van teveel voorafgenomen centrale middelen uit het verleden (kiné fonds).

De middelen voor het vormingsfonds bedragen 20.048 euro. Ook voor deze middelen moet er door de hogeschool eenzelfde bedrag aan cofinanciering tegenover gesteld worden.

De actualisatie van de loonmassa werd tegengeboekt en opgenomen bij de effectieve werkingsmiddelen voor een bedrag van 3.663.862 euro.

- *Studiegeld: 3.685.438 euro (9,77%)*

De studiegelden zijn samengesteld uit deze van het academiejaar 2011/2012 (8/12e) en deze van het academiejaar 2012/2013 (4/12e). De studiegelden voor de bacheloropleiding zijn het belangrijkste onderdeel (3 mio euro). De studiegelden van de Banaba's, de postgraduat en de Permanente vorming bedragen respectievelijk 320.000 euro, 122.000 euro en 187.000 euro.

- *Opbrengsten uit onderwijsactiviteiten en verkoop: 1.836.150 euro (4,87%)*

De opbrengsten uit onderwijsactiviteiten en verkoop bestaan uit hoofdzakelijk uit verkopen uit verkopen aan studenten (o.a. boeken en cursussen, studiereizen,...) en de exploitatie van de catering (518.000 euro).

- *Dienstverlening en onderzoek op contractuele basis, incl. PWO: 871.341 euro (2,31%)*

Het gaat hier voornamelijk over de PWO middelen door de overheid toegekend (709.000 euro) en de opbrengsten uit maatschappelijke dienstverlening, voornamelijk van het departement SSH. De PWO middelen werden intern verdeeld over 8 projecten na een interne competitie. Het betreft meestal 2 jarige projecten met een budget van 100.000 euro.

Binnen **de subsidies** vinden we de opbrengsten uit externe projecten bedragen 885.892 euro. Als voornaamste financieringsbronnen voor externe projecten zien we Expertisenetwerk Lerarenopleiding (ENW) (194.565), Onderwijsontwikkelingsfonds associatie KULeuven (OOF) (231.863 euro), Europese subsidies (incl. ESF) (207.752 euro) en subsidies van de Federale en Vlaamse overheid en van lokale besturen (220.120 euro).

De boekhoudkundige opbrengst voor gedeeltelijke vrijstelling van bedrijfsvoorheffing (defiscaliseringsmiddelen) voor onderzoekers bedraagt voor 2012 voor KHLeuven 810.447. Dit is het bedrag dat ook effectief besteed is in 2012. In totaal werd er in 2012 1.670.000 euro gegenereerd aan defiscaliseringsmiddelen. In 2012 werden van deze middelen de loonkosten voor de centrale en departementale coördinatoren en de projectadministratie betaald (242.000 euro). De andere middelen gingen voor 850.000 naar de departementen. De departementen kunnen dit onder meer inzetten voor financiering van eigen interne onderzoeken, voor ondersteuning van de onderzoeksorganisatie maar ook voor cofinanciering van externe projecten. De niet-besteelde middelen werden overgedragen om te gebruiken in een volgend boekjaar. We ontvingen ook 78.000 euro in de vorm van Vlaamse OndersteuningsPremie.

De **andere bedrijfsopbrengsten** bedragen 1.347.000 euro. Het gaat hier voornamelijk uit inkomsten uit verhuur van onze sportinfrastructuur en de recuperatie van loonkosten omwille van detacheringen.

1.2.2 De bedrijfskosten

De **handelsgoederen** bedragen 1.334.000 euro. Alle aankopen bestemd voor verkoop werden in deze rubriek geboekt. Het zijn o.a. de aankopen van boeken en cursussen, didactisch materiaal, reis- en verblijfskosten. Hierin vinden we ook de werkingskosten voor de exploitatie van de cafetaria terug (525.000).

In 2012 heeft de hogeschool voor 6,1 mio euro **diensten en diverse goederen** aangeschaft. Een indeling van deze besteding in grote rubrieken wordt weergegeven in de variantieanalyses die volgen.

De bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen bedragen 30.993.000 euro waarvan 28,2 miljoen euro toe te wijzen is aan de statutaire personeelsleden, betaald door het Agentschap Hoger Onderwijs, en 2,7 miljoen euro aan de contractuele personeelsleden, betaald door de hogeschool.

De **afschrijvingen** bedragen 2,6 miljoen euro en werden berekend conform de waarderingsregels, goedgekeurd door de Raad van Bestuur.

De hogeschool heeft een bijkomende **voorziening** voor grote herstellings- en onderhoudswerken aangelegd voor 21.180 euro en van 20.549 euro voor brugpensioenen. Deze voorziening werd ook voor 5.834 euro teruggenomen door besteding.

De bedrijfswinst bedraagt voor boekjaar 2012 76.656 euro.

1.2.3 De financiële opbrengsten

De Opbrengsten uit vlottende activa bedragen 179.000 euro en betreffen de renteopbrengsten van de spaarrekeningen en gemeenschappelijke beleggingen. De verschillende departementen van KHLeuven hebben hun eigen bankrekeningen voor onder meer de betaling van leveranciers en de inning van de studiegelden. De overschotten worden zoveel mogelijk gepoold en samen op belegd.

De Andere financiële opbrengsten (530.744 euro) bestaan uit de intrestsubsidies van het ter dekking van rentelasten. In 2012 werden de collegemiddelen (891.253 euro) opgevraagd op basis van aflossingen van leningen. De inresultaatname van de terugvordering van de intresten gebeurt via de financiële opbrengsten, de inresultaatname van de terugvordering van het kapitaal via de uitzonderlijke opbrengsten.

1.2.4 De financiële kosten

De financiële kosten betreffen voornamelijk (531.245 euro) de intresten op de leningen aangegaan voor de nieuwbouw van Sociale School Heverlee in 2000, voor Campus Clenardus in 2005 en voor de nieuwbouwprojecten Gasthuisberg en campus Clenardus in 2006. In 2008 werd een nieuwe lening aangegaan voor de financiering van de bouwprojecten voor 3 miljoen euro.

Het overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening voor 2012 bedraagt 253.645 euro.

Tot slot dienen we de Uitzonderlijke opbrengsten en kosten in rekening te brengen om tot het resultaat van het boekjaar te komen.

1.2.5 De uitzonderlijke opbrengsten

De Uitzonderlijke opbrengsten bestaan uit een meerwaarde uit de verkoop van een vast actief (5.785 euro), collegemiddelen verkregen voor kapitaalsaflossingen van leningen (360.000 euro) en de recuperatie vanwege de verzekeringsmaatschappij omwille van waterschade in de sporthal (15.603 euro).

1.2.6 De uitzonderlijke kosten

In 2012 waren er geen Uitzonderlijke kosten.

1.2.7 Het resultaat

De KHLeuven sluit het boekjaar 2012 af met een positief resultaat van 635.560 euro.

2. Een verantwoording van het financieel beheer

2.1 Een toelichting bij de variantieanalyses

In dit hoofdstuk worden de grote verschillen besproken in de balans en resultatenrekening tussen de cijfers van 2012, de vergelijkende bedragen van het vorige boekjaar 2011 en de vergelijkende bedragen van de begroting 2012.

2.1.1 De variantieanalyse van de balans van 2012 met deze van 2011

Het balanstotaal stijgt met 898.000 euro of 1,5%.

2.1.1.1 ACTIVA

De daling in de boekwaarde van de vaste activa is te verklaren door de afschrijvingen. Het bedrag aan afschrijvingen (2,6 mio euro) ligt hoger dan de nieuwe investeringen in 2012 (1,7 mio euro).

De vorderingen op ten hoogste één jaar stijgen met 4,6 mio euro. De belangrijkste reden is de overboeking van de loonmassa per einde 2012 van de overlopende rekeningen naar een vordering op korte termijn.

De geldbeleggingen en de liquide middelen stijgen met 1,3 mio euro. De positieve netto cashflow van het boekjaar resulteert in een aangroei van de liquiditeiten.

De daling in de overlopende rekeningen wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de verkregen loonmassa (rek 491). Deze werd overgeboekt naar een vordering op ten hoogste één jaar.

2.1.1.2 PASSIVA

Het eigen vermogen stijgt met 541.000 euro. Dit is het gecombineerde effect van enerzijds een stijging van de bestemde fondsen omwille van de overdracht van de middelen van de randvzw van Echo (250.000 euro), het positieve resultaat van het boekjaar (635.560 euro) en anderzijds de daling van de investeringssubsidies (346.000 euro). Er werden meer investeringssubsidies in het resultaat opgenomen dan er nieuwe ontvangen werden.

De voorzieningen voor risico's en kosten kennen een kleine toename omwille van de aanleg van een provisie voor groot onderhoud en de actualisatie van de voorziening brugpensioenen.

De schulden op meer dan één jaar zijn afgenomen met de aflossingen die in 2013 zullen betaald worden. We zien een daling van 677.264 euro:

- aflossing van de lening voor de nieuwbouw van SSH voor 43.381 euro
- aflossing van de lening voor Campus Clenardus voor 65.250 euro
- aflossing van de lening ter financiering van de bouwprojecten campus Hertogstraat en nieuwbouw G&T (12 miljoen) voor 568.632 euro.

De schulden op ten hoogste één jaar stegen met 880.481 euro. De reden is terug te vinden in de toename van de schulden m.b.t. bezoldigingen en sociale lasten, maar voornamelijk in de stijging van de overdracht van projectmiddelen (+800.000 euro).

De toename in de overlopende rekeningen wordt in hoofdzaak veroorzaakt door hogere over te dragen studiegelden.

2.1.2 De variantieanalyse van de resultatenrekening van 2012 met deze van 2011

2.1.2.1 De Bedrijfsopbrengsten

De totale bedrijfsopbrengsten stijgen met 2.764.272 euro of 7,2%.

De **omzet** nam toe met 2.035.174 euro of 5,7%. Hierin zien we volgende onderliggende bewegingen.

De werkingsuitkeringen kenden een stijging van 1.132.309 euro:

- Compensatie van de loonkosten voor HIRL medewerkers: + 258.739 euro
- De effectieve werkingsuitkeringen stijgen met 3,9% (873.570 euro). Dit is het gecombineerde effect van:
 - Stijging door kliksysteem (2%)
 - Groeipad van de Vlaamse overheid
 - Stijging door indexering (2,16%) (2,7% lonen +0% werking in de 80/20 verhouding)
 - Daling door aandeel van KHLeuven in totaal aantal financieringspunten:

	enveloppe 2012	enveloppe 2011	enveloppe 2010
KHL	481.945	474.005	470.036
Totaal	7.426.349	7.244.539	6.993.768
aandeel	6,49%	6,543%	6,721%

We zien dat zelfs gegeven de groei in het aantal financieringspunten, het aandeel van KHLeuven in de enveloppe 2012 daalt in vergelijking met 2011. We zien hier duidelijk het effect van het vertragsmechanisme in het financieringsmodel. De daling van onze studentenaantallen in academiejaar 2005-2006 telt nog steeds mee in deze cijfers (tijdsvenster financiering 2012 = ac jr2005-2006 tem 2009-2010; de laatste academiejaren waarin KHLeuven sterk groeiden tellen nog niet mee).

De overige werkingsuitkeringen zijn in lijn met vorig boekjaar.

De studiegelden kenden een stijging van 388.000 euro of 12%. Enerzijds is er sterke stijging van het aantal studenten zowel in academiejaar 2011-2012 als 2012-2013 (de jaren die meetellen in boekjaar 2012). Anderzijds is er ook een indexering van de studiegelden. We zien procentueel de sterkste stijging in de studiegelden van de banaba's (Echo).

De opbrengsten uit onderwijsactiviteiten en verkoop kenden een stijging van 307.000 euro of 20%. De voornaamste reden is de stijging van de kopieprijs in 2011-2012. Dit effect is voor het eerst voor een volledig boekjaar zichtbaar in 2012.

Dienstverlening en onderzoek op contractuele basis tonen een toename van 64.584 euro. De omzet van dienstverlening groeit met 44.000 euro, voornamelijk in SSH. De subsidies voor Projectmatig Wetenschappelijk Onderzoek stijgen met 20.000 euro.

We zien verder, net zoals in 2011, ook in 2012 een toename van de **subsidies** uit externe projecten. Deze toename in 2012 met ongeveer 195.000 euro. De totale inkomsten aan defiscalisering stijgen met 494.000 euro in vergelijking met 2011. In de opbrengsten zien we een stijging van 454.000 euro. Dit zijn de effectief besteedde middelen in 2012.

De **Andere bedrijfsopbrengsten** zijn toegenomen met 65.254 euro. De voornaamste redenen betreffen stijging van de recuperatie van loonkosten (+ 31.000 euro) en van onkosten van internationalisering (+35.000 euro).

2.1.2.2 De Bedrijfskosten

De totale bedrijfskosten stijgen met 2,8 mio euro of 7,3%.

De **handelsgoederen** kennen een toename van 132.000 euro. Hier staan ook extra opbrengsten tegenover, zie hoger.

Bij de **diensten en diverse goederen** zien we een stijging van 432.000 euro of 7,6%. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de belangrijkste verschillen met vorig boekjaar:

	31/12/2012	31/12/2011	Vershil	% vgl
Huur	303.592	292.774	10.818	4%
Onderhoud	1.042.611	976.532	66.079	7%
Water en energie	530.877	457.851	73.026	16%
ICT	591.233	402.160	189.073	47%
Administratiekosten	339.635	337.863	1.772	1%
Materiaal	252.600	220.324	32.276	15%
Bibliotheek/Mediatheek	167.635	182.143	-14.508	-8%
Communicatie	275.643	327.343	-51.700	-16%
Studentenwerking	199.663	209.685	-10.022	-5%
Personeelskosten (niet lonen)	518.868	525.396	-6.529	-1%
terugbetaling reiskosten	241.196	237.758	3.438	1%
Internationalisering	229.184	211.043	18.140	9%
Extern personeel	679.697	471.731	207.966	44%
Honoraria/consultancy	168.696	175.067	-6.371	-4%
Verzekeringen	120.814	132.117	-11.303	-9%
Uitzendpersoneel	41.024	0	41.024	
Vergoeding bestuurders	7.247	7.247	0	0%
Bijdrage adviesorganen	251.793	242.452	9.341	4%
Overige	130.496	251.047	-120.550	-48%
Totaal	6.092.504	5.660.531	431.972	7,63%

De onderhoudskosten van gebouwen stijgen voornamelijk omwille van de nieuwe onderhoudscontracten voor technieken in G&T en een afrekening van 2011 die in 2012 ontvangen werd en niet voorzien was

De zeer sterke stijging in water en energie wordt vertekend door een creditnota in 2011 van het departement G&T van 42.000 euro over boekjaar 2010. Hierdoor zijn er voor dit departement in 2011 negatieve kosten. Als we dit effect uitfilteren zien we een stijging van 6%.

We zien een stijging van de ICT kosten met 189.000 euro: de voornaamste reden betreft de factuur van de KULeuven voor SAP van 169.000 euro.

Materiaal: stijging 32.000 euro, we zien vooral bij G&T een stijging van de kosten voor didactisch materiaal. Vorig jaar zagen we het omgekeerde. Aangezien we niet werken met voorraadbeheer, kan dit een afwijking geven tussen de cijfers van verschillende boekjaren.

De uitgaven voor communicatie dalen. Vorig jaar zagen we een stijging omwille van de viering van 100 jaar DLO.

De vergoedingen betaald aan extern personeel stijgen met 208.000 euro. Ook vorig jaar zagen we een stijging van 100.000 euro in vergelijking met vorig boekjaar. Als voornaamste reden zien we:

- Stijgende studentenaantallen in de Banaba Business Management van Echo: +100.000 euro
- Uitbouw banaba in SSH: +22.000 euro
- Bijdrage aan KULeuven voor gemeenschappelijke VGM dienst: +57.680 euro
- Uitbouw management development programma KHLeuven en vormingsdag: +13.000 euro

Bij de rubriek verzekeringen zien we enerzijds een daling omwille van een aantal niet voorziene afrekeningen in 2011 en anderzijds de eerste effecten van de gemeenschappelijke aanbestedingen op associatieniveau.

De rubriek uitzendpersoneel is nieuw vanaf 2012. We werken sinds medio 2012 met een interimkantoor voor de loonafhandeling van de dossiers van jobstudenten.

Bij de bijdrage van de **koepelorganen** zien we de bijdragen aan:

- VLHORA: 67.833 euro: werking: 40.882 euro + Elektron: 26.951 euro
- VVKHO: 52.399 euro
- Associatie: 131.561 euro: werking 83.276 euro en Onderwijsontwikkelingsfonds: 48.285 euro

De overige werkingskosten dalen. Vorig jaar boekten we de kosten voor de visitatiekosten bij Echo (EBM: 10.000 euro) en G&T (banaba's: 62.000 euro).

In de werkingskosten vinden we voor 214.000 euro werkingskosten voor projecten. In 2011 was dit 136.000 euro.

De bezoldigingen en sociale lasten stegen met 2.183.013 euro of 7,6%.

De statutaire loonkosten stijgen met 1.269.771 euro of 4,72%.

De contractuele loonkosten stijgen met 763.679 euro of 42%.

- In 2011 was er een indexaanpassing op 1 juni 2011 en in 2012 op 1 maart 2012. Beide indexeringen zijn voelbaar in de loonkosten van 2012. Cfr de berekeningen van VLHORA stijgen de loonkosten in 2012 met 2,85%. De overheid heeft de werkingsuitkeringen slechts met 2,16% geïndexeerd. VLHORA heeft berekend dat de indexering voor de periode 2008-2013 10,21% bedraagt, waar de overheid slechts 4,93% indexeert. Dit betekent voor de hogescholen voor die periode ca. 50 mio euro te weinig financiering, louter omwille van de desindexering.
- Aanpassing omwille anciënniteit
- De overname van de medewerkers van het HIRL per 1 september 2012 betekent een stijging van de kosten van 240.000 euro binnen de statutaire loonkosten.
- We zien een stijging van het aantal VTE in KHLeuven
- De stijging tussen academiejaar 2010-2011 en 2011-2012 (grootste impact op loonkost van 2012) betreft 9,67 VTE (1/2/2011 versus 1/2/2012). In academiejaar 2012-2013 zien we nog een sterkere stijging van de VTE van 33,69 VTE. Hierin zijn 12,55VTE van de overname van HIRL voorzien. We zien bijkomend heel wat VTE voor de uitbouw van nieuwe opleidingen en de uitbouw van onderzoek. We zien dat het aantal VTE betrokken in onderzoek en maatschappelijke dienstverlening stijgt van 24,38 VTE (2010) naar 43,5 VTE in 2012.

De **afschrijvingen** zijn in lijn met vorig jaar.

De **voorzieningen** stijgen met 28.736 euro omwille van de bijkomende voorziening brugpensioenen en de voorziening groot onderhoud.

2.1.2.3 De Financiële opbrengsten

De Opbrengsten uit vlottende activa zijn gestegen met 6.646 euro omwille van een hogere liquiditeitspositie. De rentetarieven zijn gezakt.

De Andere financiële opbrengsten zien we een stijging van 21.732 euro omwille van de stijging van de investeringssubsidies.

2.1.2.4 De Financiële kosten

De Kosten van schulden dalen aangezien de leningen zijn afgesloten met vaste kapitaalsaflossingen.

2.1.2.5 De Uitzonderlijke opbrengsten en kosten

De Uitzonderlijke opbrengsten stijgen voornamelijk omwille van het hogere bedrag aan investeringsubsidies.

2.1.2.6 Besluit

De bedrijfswinst is 24.384 euro lager dan in boekjaar 2011. Opbrengsten en kosten stijgen ongeveer in dezelfde mate. De Financiële en Uitzonderlijke opbrengsten (vooral investeringsubsidies) verbeteren het resultaat en zorgen voor een stijging van het overschot met 140.800 euro in vergelijking met het boekjaar 2011.

2.1.3 De variantieanalyse van de balans van 2012 met de begrote balans 2012

Het balanstotaal is 3,9 mio euro of 6,8% hoger dan de begrote balans in 2012.

2.1.3.1 ACTIVA

De afwijking van de begroting in Vaste Activa is beperkt. De begroting was 136.496 euro hoger.

Er is een verschuiving van de overlopende rekeningen naar de handelsvordering omwille van de overflow boeking zie hoger en een onderschatting van de vorderingen op korte termijn.

De voornaamste reden voor de afwijking met de begroting zijn echter de grotere geldbeleggingen dan in de begroting voorzien. Enerzijds omdat er een beter resultaat is dan begroot, anderzijds omdat er nog heel wat projectmiddelen te besteden zijn en omdat er een inbreng was vanuit een randvzw.

2.1.3.2 PASSIVA

Aan de passiefzijde zien we enerzijds een groter eigen vermogen dan begroot. De redenen zijn het betere resultaat van het boekjaar en de inbreng van de middelen van de vzw KHO (Echo gedeelte).

De aanleg van bijkomende voorzieningen werd niet begroot.

De schulden op lange termijn werden correct begroot, maar de schulden op minder dan één jaar zijn hoger dan begroot. We zien een beperkte onderschatting van de loonschulden, maar voornamelijk een onderschatting van de overdracht met betrekking tot projectmiddelen.

De overlopende rekeningen zijn hoger dan begroot omwille van de hogere opbrengsten aan studiegelden en de overdracht die daarop van toepassing is.

2.1.4 De variantieanalyse van de resultatenrekening 2012 met de begrote resultatenrekening 2012

In de begroting werd een tekort voorzien van 408.288 euro. In realiteit zien we dat we het 1.043.848 euro beter doen dan begroot.

2.1.4.1 De Bedrijfsopbrengsten

De bedrijfsopbrengsten zijn 958.975 euro of 2,38% hoger dan begroot. Het grootste gedeelte betreft **de omzet** die 749.378 euro hoger is dan in de begroting voorzien. De grootste verklaringen zijn:

- De hogere werkingsuitkeringen: de overname van HIRL was niet voorzien in het budget 2012.
- De studiegelden zijn 133.355 euro of 3,75% hoger dan begroot. Ook hier zien we het effect van de overname van de opleiding Sociale Readaptatie Wetenschappen van HIRL.
- De opbrengsten uit verkopen aan studenten zijn 294.000 euro onderschat in de begroting

Dienstverlening en onderzoek op contractuele basis bedraagt 230.000 euro meer dan begroot. Zowel in dienstverlening als in contractonderwijs werd er een hogere verkoop gerealiseerd. Ook de PWO middelen bedroegen 93.000 euro meer dan begroot.

De subsidies liggen in werkelijkheid 89.000 euro hoger dan geraamd in de begroting. De defiscaliseringsmiddelen werden onderschat.

De **andere bedrijfsopbrengsten** zijn 120.000 euro hoger dan begroot. Het grootste verschil zien we in de opbrengsten uit verhuur en de recuperatie van onkosten.

2.1.4.2 De Bedrijfskosten

De totale bedrijfskosten zijn 68.336 euro lager dan begroot. Het betreft een afwijking van 0,17%.

De **handelsgoederen** liggen 87.000 euro hoger dan voorzien in de begroting. Hier tegenover staan ook opbrengsten.

Het totaal van de **diensten en diverse goederen** is 292.000 euro lager dan gebudgetteerd.

	31/12/2012	Begroting 2012	Vershil	% vgl
Huur	303.592	297.216	6.376	2%
Onderhoud	1.042.611	1.028.829	13.782	1%
Water en energie	530.877	566.171	-35.294	-6%
ICT	591.233	602.933	-11.700	-2%
Administratiekosten	339.635	369.396	-29.760	-8%
Materiaal	252.600	232.335	20.266	9%
Bibliotheek/Mediatheek	167.635	164.750	2.885	2%
Communicatie	275.643	326.900	-51.257	-16%
Studentenwerking	199.663	216.114	-16.451	-8%
Personeelskosten (niet lonen)	518.868	486.383	32.484	7%
terugbetaling reiskosten	241.196	209.066	32.130	15%
Internationalisering	229.184	367.480	-138.296	-38%
Extern personeel	679.697	617.531	62.166	10%
Honoraria/consultancy	168.696	140.502	28.194	20%
Verzekeringen	120.814	105.666	15.148	14%
Uitzendpersoneel	41.024	0	41.024	
Vergoeding bestuurders	7.247	7.392	-145	-2%
Bijdrage adviesorganen	251.793	251.500	293	0%
Overige	130.496	160.168	-29.672	-19%
Werkingskosten projecten		184.129	-184.129	
Opleidingsbudget DLO		50.280	-50.280	
Totaal	6.092.504	6.384.739	-292.236	-4,58%

In de begroting hebben we de werkingskosten van projecten en de opleidingsbudgetten van DLO apart begroot. Het is op niveau van een opleiding of project duidelijk hoeveel werkingskosten er zijn, maar niet aan welke kostensoort deze exact worden besteed. In de reële kosten zitten deze kosten wel in de verschillende rubrieken geboekt. In totaal zijn er in 2012 214.000 euro aan werkingskosten voor projecten geboekt en voor 79.000 euro ten laste van de opleidingsbudgetten van DLO.

In vergelijking met de begroting zien we dat volgende kosten lager zijn dan begroot:

- Communicatie: vooral binnen de Algemene Diensten is het budget voor interne communicatie niet volledig besteed.
- Internationalisering: vooral in Echo is het voorziene budget minder benut, ook omdat de Nibs case competition voorzien was in boekjaar 2012 maar pas effectief plaatsvond in 2013.

- Overige: G&T had voor 40.000 euro visitatiekosten voorzien. Deze visitaties zullen pas in 2013 plaatsvinden.

We zien ook dat het werken met het interimkantoor voor de loonafhandeling van jobstudenten niet voorzien was in de begroting.

De **totale loonkosten** overschreden de begroting met 344.427 euro of 1,1%.

De statutaire loonkosten zijn 201.000 euro of 0,7% hoger dan begroot. De contractuele loonkosten zijn 136.000 euro of 5,41% hoger dan begroot. In de begroting was een indexering van de lonen voorzien van 2,34%. In realiteit stijgen de lonen met 2,7%. Dit verklaart al 100.000 euro van de stijging. De grootste verklaring zit echter in de overname van de personeelsleden van HIRL (240.000 euro) en de stijging van het aantal VTE in academiejaar 2012-2013 omwille van de stijgende studentenaantallen en de verdere uitbouw van het onderzoek.

Bij de contractuele medewerkers zien we een overschrijding van het budget bij Echo omwille van het succes van de Banaba opleiding, bij SSH omwille van het succes van de opleiding SRW en omwille van de uitbouw van de projectwerking. Bij AD werden de 3 VTE extra voor het Coronaproject grotendeels ingevuld met eigen statutaire medewerkers.

De **afschrijvingen** bedragen 119.000 euro minder dan voorzien in de begroting omdat er minder geïnvesteerd werd dan begroot.

Het verschil in de **Andere bedrijfskosten** (+15.000 euro) wordt verklaard door de hogere roerende voorheffing.

2.1.4.3 De Financiële opbrengsten

Deze opbrengsten waren in de begroting voorzichtig geschat en bedragen in realiteit 23.500 euro meer. De begroting ging uit van een lagere financiële reservepositie.

De Andere Financiële opbrengsten en uitzonderlijke opbrengsten moeten samen bekeken worden. Het bedrag aan investeringssubsidies was te laag begroot.

2.1.4.4 De Financiële kosten

De Kosten van schulden werden correct begroot

2.1.4.5 De Uitzonderlijke opbrengsten en kosten

Uitzonderlijke opbrengsten: zie hoger voor toelichting met betrekking tot de kapitaalsubsidies.

De overige uitzonderlijke opbrengsten werden niet begroot.

2.1.4.6 Besluit

De begroting voorziet een negatief resultaat van 408.000 euro. Het boekjaar wordt afgesloten met een overschot van 635.000 euro. Indien de Uitzonderlijke en Financiële kosten en opbrengsten buiten beschouwing worden gelaten, bedraagt het begrote bedrijfsresultaat een tekort van 814.00 euro t.o.v. het werkelijke bedrijfstekort van 76.656 euro. We zien een combinatie van vooral hogere opbrengsten en iets lagere kosten.

2.2 Een commentaar op de ratioanalyse

De berekening van de ratio's werd in bijlage bijgevoegd.

2.2.1 De liquiditeitsratio's

De netto-werkingsmiddelen en de quick-ratio geven aan in welke mate onze schulden op korte termijn kunnen vereffend worden met de beperkt vlottende activa. Deze metingen tonen aan dat de hogeschool tijdens de laatste drie boekjaren een gunstige liquiditeitspositie had en dat de liquiditeit gestegen is in vergelijking met 2011. Dankzij de positieve cashflow verwerft de

hogeschool bijkomende liquiditeiten. De quick ratio bedraagt voor 2012 2,10. Het rekenkundig gemiddelde voor alle hogescholen in Vlaanderen in 2010 bedroeg 2,78. Het gemiddelde voor de associatie in 2011 bedroeg 2,37.

De liquiditeit van de werkingsschulden geeft een indicatie van het gemiddeld aantal dagen leverancierskrediet. Voor 2011 bedraagt het gemiddeld betalingsuitstel 69 dagen. Het leverancierskrediet is daarmee gestegen t.o.v. vorig jaar (67 dagen).

2.2.2 De resultatenratio's

Alle resultatenratio's zijn positief omwille van het positieve resultaat van het boekjaar. De netto-marge (bedrijfswinst/bedrijfsopbrengsten) bedraagt voor KHLeuven in 2012 0,19% en is daarmee lager dan vorig jaar (2011: 0,26%).

Het rekenkundige gemiddelde voor alle hogescholen in Vlaanderen in 2010 bedroeg 0,42%. Het gemiddelde voor de associatie in 2011 bedroeg 0,29%.

We zien de netto-marge van alle hogescholen dalen door enerzijds de besparingen en anderzijds de groei van het aantal studenten die het onmogelijk maakt om in de omkadering te snoeien.

2.2.3 De solvabiliteitsratio's

De graad van financiële onafhankelijkheid (eigen vermogen / balanstotaal) is gelijk aan vorig jaar en bedraagt 59,32%. Hiermee wordt de norm van 50% ruim overschreden, wat als streefdoel aanzien wordt in het hoger onderwijs. Het eigen vermogen groeit dankzij het positieve resultaat. Dit is in lijn van het rekenkundige gemiddelde van alle hogescholen voor 2010: 61,60%. Het gemiddelde voor de associatie in 2011 bedroeg 55%.

De algemene schuldgraad kent een kleine daling omwille van een toename van het eigen vermogen en een afname van het vreemd vermogen.

De dekking van het vreemd vermogen op lange termijn door de cashflow geeft aan dat de hogeschool iets meer dan 4 jaren nodig heeft om haar schuld op lange termijn terug te betalen in de veronderstelling dat zij daarvoor haar jaarlijkse cashflow inzet en dat deze constant blijft.

2.2.4 Personeelsratio: 80/20 norm

Voor de KHLeuven bedraagt deze ratio in 2012 86,04% (exclusief de vrijstelling bedrijfsvoorheffing onderzoekers= officiële ratio) en 83,92% (inclusief de vrijstelling bedrijfsvoorheffing onderzoekers). In 2011 bedroeg de 80/20-norm exclusief de vrijstelling BV onderzoekers 85,43%. De 80/20-norm in de associatie KULeuven lag voor het boekjaar 2011 op 82,43%. KHLeuven spendeert in vergelijking met de overige hogescholen veel middelen aan personeel. In de begroting 2012 voorzagen we een officiële ratio van 86,1% en inclusief de vrijstelling bedrijfsvoorheffing 84,06%. De cijfers van boekjaar 2012 liggen in lijn van de begroting.

2.3 Een commentaar op het investerings- en financieringsbeleid van 2012

In 2012 werd er voor 1.653.811 euro geïnvesteerd. Dit is een vrij beperkt bedrag. We vinden het volgende terug:

ICT investeringen:

Software: 170.000 euro waaronder

- Verdere uitrol Sharepoint: 48.645 euro
- Uitrol teamsites/vergadersites voor projecten: 47.000 euro
- Instap in Libis: 32.000 euro

Hardware: 429.000 euro: voornamelijk vervanging PC's in de verschillende departementen en 50.000 euro voor server infrastructuur en 20.000 euro voor het project virtuele desktops

Investerings met betrekking tot gebouwen en vaste uitrusting:

Gebouwen: 167.000 euro waaronder:

- Afwerking aanpassingswerken gebouw Weerstandspaleis: 47.000 euro
- Laatste facturen voor afwerking kroonlijsten en schrijnwerk Flos Campi: 75.000 euro
- Aanpassingen herendouches sporthal: 20.000 euro

Vaste uitrusting: 239.000 euro waaronder:

- Laatste afwerkingen keukenklas DLO: 55.000 euro
- Electriciteitswerken voor laptopproject Echo: 11.000 euro
- Evacuatietrapp G&T: 10.000 euro
- Aanpassingswerken SSH in functie van huisvesting SRW: 49.000 euro
- Stookolie ketel en vervanging electriciteitskast Flos Campi: 38.000 euro
- Fietsenstallingen G&T : 27.000 euro
- Aanpassingswerken labo's G&T: 41.000 euro

Investerings in **meubilair**: 131.000 euro in de verschillende departementen waarvan 39.000 euro voor de herinrichting van de vergaderzalen en bureelruimtes in het Gastenkwartier van de algemene diensten.

Rollend materieel: Nieuw busje voor DLO: 23.260 euro

Overige materiële vaste activa: 264.000 euro. Het betreft voornamelijk aanpassingen aan gebouwen niet in eigendom. Het grootste deel van de investeringen betreft de aanpassingswerken in het Gastenkwartier van Abdij van Park. Het betreft schilderwerken, nieuwe verlichting, vloerbekleding en electriciteits- en databekabeling. Een deel van de kostprijs zal worden teruggevorderd in de vorm van een huurverlaging door de Stad Leuven al goedgekeurd.

De investeringen werden gefinancierd met eigen middelen.

De investeringen zijn 263.000 euro lager dan vorig jaar. Vorig jaar was er meer geïnvesteerd in gebouwen (voornamelijk de vervanging van de ramen in Flos Campi)

De investeringen zijn 198.000 euro lager dan begroot: We zien voornamelijk dat de ICT investeringen lager liggen dan gebudgetteerd. Een aantal projecten hebben vertraging opgelopen of zijn ter discussie in het kader van de fusie. Ook voor meubilair is er minder uitgegeven dan begroot.

2.4 De evolutie van de thesauriepositie

De cashflow van het boekjaar 2012 (zie berekening in bijlage) bedraagt 2,9 miljoen euro. Dit bedrag staat ter beschikking voor aanwending buiten de courante activiteiten. De KHLeuven heeft deze cashflow in hoofdzaak aangewend voor de financiering van investeringen en de afbetaling van leningen. De hogeschool heeft voor 342.000 euro investeringssubsidies ontvangen. De liquide middelen namen toe gedurende het boekjaar met 1.264.000 euro. Op het lijntje overige in 2012 zien we de 250.000 euro inbreng vanuit de randvzw van Echo. De KHLeuven heeft eind 2012 een stevige financiële reserve van 14,4 mio euro noodzakelijk voor toekomstige investeringen.

2.5 De financiële weerslag van belangrijke projecten en activiteiten in 2012

In 2012 vonden geen projecten of activiteiten plaats met een belangrijke financiële weerslag buiten deze hoger vermeld.

3. Bijzondere gebeurtenissen na de balansdatum

Er hebben zich geen bijzondere gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan.

4. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Niet van toepassing.

5. Conclusie

Opnieuw zien we dat de **desindexering** van de werkingsuitkeringen een aanzienlijke financiële impact hebben op de middelen van het hoger onderwijs.

De overname van de opleiding Sociale Readaptatiewetenschappen van HIRL was niet voorzien in de begroting 2012 en we zien zowel meer opbrengsten (werkingsuitkeringen en studiegelden) als loonkosten hiertegen over staan. Het succes van de opleiding leidde ook tot een aantal noodzakelijke investeringen.

We zien dat **de investeringen** zeer beperkt zijn. De belangrijkste bedragen betreffen de afwerking van investeringen die al gepland waren in de voorbije jaren. Ook in de begroting werden de investeringsnoden onvoldoende tot uiting gebracht. Nochtans kampen zowel de departementen als de algemene diensten met belangrijke huisvestingsnoden door de stijgende studentenaantallen.

We zien dat het overschot op de begroting gerealiseerd wordt door meer inkomsten. De **personeelskosten** stijgen aanzienlijk omwille van indexering maar ook door de uitbreiding van het aantal VTE, door de personeelsleden van HIRL, maar ook omwille van de toename van VTE voor de uitbouw van nieuwe opleidingen en van onderzoek. We verwachten een nog grotere stijging van de personeelskosten en VTE in boekjaar 2013.

Boekjaar 2012 was een boekjaar waarin de KHLeuven ondanks een tekort op de begroting toch kan eindigen met een **overschot** van ongeveer 635.000 euro kan eindigen. We behouden een grote financiële reserve, die wel voor een gedeelte bestemd is voor toekomstige projecten en de uitbouw van en ondersteuning voor praktijkgericht onderzoek. De balanssituatie en financiële ratio's zijn gezond. De 80/20 norm wijst er wel op dat we maximaal inzetten op personeel.